

เรื่อง หนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจาก
กองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3
ฉบับที่

15/2541

วัน

ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541

ตามที่รัฐบาลไทยได้ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงิน
ระหว่างประเทศ และได้มีการเบิกจ่ายเงินไปแล้ว 2 งวด เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 8.7 พันล้านเหรียญ
สหรัฐ โดยงวดแรกเบิกเมื่อเดือนสิงหาคม 2540 จำนวนทั้งสิ้น 6.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ แบ่งเป็นจาก
กองทุนการเงินระหว่างประเทศ จำนวน 1.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ และจากธนาคารกลางของมิตร
ประเทศ และสถาบันการเงินระหว่างประเทศ จำนวน 4.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ และงวดที่สองเบิก
เมื่อเดือนธันวาคม 2540 จำนวนทั้งสิ้น 2.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ แบ่งเป็นจากกองทุนการเงินระหว่าง
ประเทศ จำนวน 0.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ และจากธนาคารกลางของมิตรประเทศ และสถาบันการเงิน
ระหว่างประเทศ จำนวน 1.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ สำหรับการเบิกจ่ายเงินงวดต่อไปนั้น กองทุน
การเงินระหว่างประเทศได้กำหนดไว้ว่ารัฐบาลไทยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงิน
การคลัง ซึ่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะมีการประเมินทุก ๆ 3 เดือน ก่อนที่จะมีการอนุมัติเบิกจ่าย
เงินงวดต่อไป

ระหว่างวันที่ 2-14 กุมภาพันธ์ 2541 คณะเจ้าหน้าที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
ได้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติตามเงื่อนไข ครั้งที่ 2 ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2540 ซึ่งปรากฏว่า
รัฐบาลไทยสามารถดำเนินมาตรการได้ตามเกณฑ์ปฏิบัติทุกประการ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่กองทุน
การเงินระหว่างประเทศ ร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ร่วมกันจัดทำ
หนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน ฉบับที่ 3 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว
คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 เห็นชอบในหลักการและเงื่อนไข
การขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศตามหนังสือแจ้งความจำนงฯ ฉบับที่ 3
และมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ลงนาม
ในหนังสือแจ้งความจำนงฯ ดังกล่าว เพื่อจะได้จัดส่งให้คณะกรรมการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ
พิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายเงินงวดที่ 3 ให้กับประเทศไทย โดยสาระสำคัญของหนังสือแจ้งความจำนง
ฉบับนี้ รวมทั้งเงื่อนไขที่รัฐบาลจะต้องดำเนินการต่อไป สรุปได้ดังนี้

1. ภาพรวมเศรษฐกิจมหภาค

รัฐบาลได้ประเมินภาวะเศรษฐกิจใหม่ เนื่องจากการลดลงของอุปสงค์และอุปทาน
ของประเทศ ขณะที่เงินลงทุนจากต่างประเทศยังไม่มากพอ อันเป็นผลจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
ของภูมิภาคที่ทวีความรุนแรงขึ้น ดังนั้น จึงได้มีการปรับปรุงภาพเศรษฐกิจโดยรวมเพื่อสะท้อนถึงข้อ
เท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยการปรับตัวเลขภาพรวมเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การปรับอัตราการขยายตัวของ
เศรษฐกิจ จากร้อยละ 0.6 เป็นติดลบร้อยละ 0.4 ในปี 2540 และจากร้อยละ 0-1 เป็นติดลบร้อยละ
3-3.5 ในปี 2541 การปรับตัวเลขอัตราเงินเฟ้อ จากร้อยละ 6.0 เป็นร้อยละ 5.6 ในปี 2540
และจากร้อยละ 10.0 เป็นร้อยละ 11.6 ในปี 2541 ขณะที่การปรับดุลบัญชีเดินสะพัด จากขาดดุลร้อยละ
6.4 เป็นขาดดุลร้อยละ 3.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปี 2540 และจากขาดดุลร้อยละ
2.5 เป็นเกินดุลร้อยละ 4.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปี 2541 สำหรับตัวเลขเงินสำรอง
ระหว่างประเทศได้ปรับจาก 23.0 พันล้านเหรียญ เป็น 27.0 พันล้านเหรียญ ในปี 2540 และจาก 24.8
พันล้านเหรียญ เป็น 23-25 พันล้านเหรียญ ในปี 2541

2. การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

2.1 การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ถูกสั่งปิดกิจการเป็นการถาวร

เมื่อเดือนธันวาคม 2540 องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.)
ได้สั่งปิดกิจการของสถาบันการเงิน 56 แห่ง เป็นการถาวร โดยได้กำหนดให้มีการดำเนินการประมุขชาย
สินทรัพย์ของสถาบันการเงินดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในปี 2541 และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการ
กำหนดราคาสินทรัพย์ดังกล่าว รัฐบาลได้จัดตั้งสถาบันการเงินของรัฐขึ้น 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคาร รัตนสิน
เพื่อเข้าทำการประมุขซื้อสินทรัพย์ที่มีคุณภาพดี และบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บปส.)
เพื่อเข้าประมุขซื้อสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเพื่อนำไปบริหารต่อ ทั้งนี้ หนังสือแจ้งความจำนงฯ ฉบับที่ 3
ได้กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินอย่างเป็นขั้นตอน อาทิเช่น การกำหนดให้บริษัท
บริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บปส.) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ระดับบริหารให้แล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์
2541 การกำหนดกรอบและกฎระเบียบของ บปส. เพื่อให้สามารถเข้าประมุขซื้อสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ
ภายในวันที่ 15 มีนาคม 2541 และการกำหนดให้กรรมการธนาคาร รัตนสิน อนุมัติขั้นตอนและแนวทาง
ในการเลือกประมุขเฉพาะสินทรัพย์ที่ดีให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 มีนาคม 2541 เป็นต้น

2.2 การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงินที่เปิดกิจการอยู่

2.2.1 สถาบันการเงินที่รัฐบาลได้เข้าแทรกแซง

ที่ผ่านมารัฐบาลได้เข้าแทรกแซงในธนาคารขนาดกลาง จำนวน 4 แห่ง

โดยการเปลี่ยนผู้บริหารลดทุนและเพิ่มทุนของธนาคาร ซึ่งทำให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในธนาคารดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะลดสัดส่วนการถือหุ้นของภาครัฐในสถาบันการเงินดังกล่าวให้เร็วที่สุด โดยในหนังสือแจ้งความจำนงฯ ฉบับที่ 3 ได้กำหนดให้จัดทำวิธีการแปรรูปสถาบันการเงินดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2541

2.2.2 สถาบันการเงินที่เปิดดำเนินการอยู่ทั้งหมด (รวม 2.2.1)

รัฐบาลจะกำหนดกรอบการจัดชั้นสินเชื่อและกันสำรองที่ได้มาตรฐาน

สากล โดยให้แล้วเสร็จภายในปี 2543 และจะมีการทยอยประกาศกฎเกณฑ์ใหม่ โดยจะเริ่มในเดือน

มีนาคม 2541 นอกจากนี้ รัฐบาลจะกำหนดให้สถาบันการเงินที่เปิดดำเนินการอยู่เพิ่มทุนให้ได้ตามมาตรฐานการจัดชั้นสินเชื่อที่เข้มงวดขึ้น โดยสถาบันการเงินจะต้องลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยระบบขั้นตอนในการเพิ่มทุน ภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2541

2.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา

ระบบสถาบันการเงิน

ในส่วนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินนั้น รัฐบาลจะ

กำกับดูแลการออกพันธบัตรระยะสั้นและระยะปานกลางของกองทุนฯ และจะบรรจุกะดอกระเบียบของหนี้ของกองทุนฯ ไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2542 และจะสามารถเริ่มชำระดอกเบี้ยของหนี้สินทั้งหมดจากงบประมาณได้ภายในปี 2543 สำหรับการใช้จ่ายสินทรัพย์เงินต้นนั้นส่วนหนึ่งจะนำรายได้จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมาใช้

2.4 การปรับปรุงระบบกำกับและตรวจสอบของภาครัฐ

เพื่อเป็นการปรับปรุงระบบกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินของภาครัฐ

รัฐบาลจะจัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศเพื่อจัดทำแผนการปรับปรุงการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งคาดว่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยภายในปี 2541 นอกจากนี้ จะมีการทบทวนบทบาทและภาระหน้าที่ในการตรวจสอบและกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมการประกันภัย ซึ่งจะส่งผลให้ระบบการกำกับมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

3. นโยบายเศรษฐกิจมหภาค

นโยบายการเงิน

1. รัฐบาลจะดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ยให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม

ในขณะนี้อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารระยะสั้นจำเป็นที่จะต้องอยู่ในระดับสูง เพื่อช่วยให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ และเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพแล้ว อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวและอัตราดอกเบี้ยทั่วไปจะลดลงในที่สุด

2. รัฐบาลจะให้ความมั่นใจว่าภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ภาคการเงิน โดยเฉพาะผู้ส่งออก

ผู้ผลิตทางการเกษตร และธุรกิจขนาดเล็กจะมีสภาพคล่องอย่างเพียงพอ โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ทำการเจรจาขอเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย และธนาคารพัฒนาเอเชีย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะสมทบเงินทุนดอกเบี้ยต่ำประมาณร้อยละ 60 เพื่อช่วยเหลือด้านการส่งออก นอกจากนี้ จะมีการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อเกษตรกร ผ่านบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมเพื่อธุรกิจขนาดเล็ก และผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์เพื่อการซื้อที่อยู่อาศัยของผู้ที่มีรายได้ต่ำ

นโยบายการคลัง

รัฐบาลไทยได้ดำเนินมาตรการการคลังอย่างเข้มงวด และปฏิบัติได้ตามเงื่อนไข

ในช่วงวิกฤตการณ์ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจที่ถดถอยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทส่งผลให้รายรับของรัฐบาลคาดว่าจะต่ำกว่าเป้าหมายประมาณร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และรายจ่ายคาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ดังนั้น หากปราศจากมาตรการรองรับแล้วคาดว่าจะขาดดุลร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้กำหนดเป็นเกณฑ์ปฏิบัติให้รัฐบาลเกินดุลร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปีงบประมาณ 2541

นอกจากนี้ รัฐบาลจะเพิ่มมาตรการการคลังเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้รายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.25 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในปีงบประมาณ 2541 และจะมีการตัดทอนงบประมาณในส่วนของการลงทุนที่มีความสำคัญต่ำของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งจะมีการเพิ่มค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในโครงการเพื่อสังคม การดำเนินมาตรการเพิ่มเติมดังกล่าวคาดว่าจะทำให้ดุลการคลังของรัฐบาลในปีงบประมาณ 2541 ขาดดุลประมาณร้อยละ 1.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (เกณฑ์ปฏิบัติใหม่ภายใต้หนังสือแจ้งความจำนงฯ ฉบับที่ 3) โดยจะชดเชยการขาดดุลด้วยการระดมเงินจากต่างประเทศและในประเทศอย่างเหมาะสม

ในส่วนของฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจทั้งระบบนั้น เนื่องจากรัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นต้องเบิกจ่ายเงินกู้ในโครงการต่อเนื่อง จึงกำหนดให้รัฐวิสาหกิจสามารถดำรงฐานะขาดดุลได้ประมาณร้อยละ 0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจากเดิมที่กำหนดให้ฐานะการเงินโดยรวมสมดุล ซึ่งในส่วนที่ขาดดุลนี้จะได้รับการชดเชยจากแหล่งเงินทุนต่างประเทศ และเพิ่มค่าธรรมเนียมราคาสินค้า และบริการที่ไม่กระทบต่อคนยากจนในสังคม

นโยบายด้านต่างประเทศ

รัฐบาลยังคงรักษาเป้าหมายทุนสำรองระหว่างประเทศไว้ตามที่กองทุนการเงิน

ระหว่างประเทศกำหนด ทั้งนี้คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดในปี 2541 จะเกินดุลประมาณร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มากกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม แต่ในทางเดียวกันการไหลออกของเงินทุนต่างประเทศคาดว่าจะมีมากกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม เนื่องจากธุรกิจภาคเอกชนบางประเภทไม่สามารถต่ออายุสัญญาที่ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของดุลบัญชีเดินสะพัดคาดว่าจะสามารถชดเชยการไหลออกของเงินทุนต่างประเทศดังกล่าวได้

4. การสนับสนุนและฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยรวม

รัฐบาลจะออกมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อคนยากจนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบ

รุนแรงที่สุด ในขณะเดียวกันจะออกมาตรการเพื่อเสริมสร้างโอกาสในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย

4.1 โครงการด้านสังคม รัฐบาลได้ร่วมมือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคาร

โลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย และกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น เพื่อดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น โดยได้รับเงินสนับสนุนจากธนาคารโลกธนาคารพัฒนาเอเชีย และกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น การดำเนินการโครงการดังกล่าวจะต้องตรงตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ทั้งนี้ โครงการด้านสังคม ประกอบด้วย การจัดทำโครงการเพื่อช่วยเหลือคนจนและคนว่างงาน โครงการด้านการศึกษา และสาธารณสุขพื้นฐาน และการตรึงอัตราค่าบริการคมนาคมพื้นฐาน เป็นต้น

4.2 การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ รัฐบาลจะเร่งรัดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยมีแผนการที่

เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยธนาคารโลกจะให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลไทยในการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดูแลเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization Secretariat) รวมถึงเสนอและแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ (Corporatization Law) และการจัดทำกรอบในการกำกับดูแลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2541 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมีแผนการในการแปรรูปบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และบริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ภายในปี 2541 และจะดำเนินการแปรรูปการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ในปี 2542 หากภาวะตลาดเอื้ออำนวย

4.3 การปฏิรูปกฎหมาย เพื่อเอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงโครงสร้างระบบสถาบัน

การเงินและภาคธุรกิจ รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายล้มละลายและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กระบวนการพิจารณาในคดีฟ้องบังคับหลักประกันเสร็จสิ้นโดยเร็วตามคำแนะนำของธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยกฎหมายล้มละลายจะมีผลบังคับใช้ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2541 ขณะที่การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กระบวนการพิจารณาในคดีฟ้องบังคับหลักประกันเสร็จสิ้นโดยเร็ว จะมีผลใช้บังคับภายในวันที่ 31 ตุลาคม 2541

ทั้งนี้ รัฐบาลมีนโยบายที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

ไทยให้ดีขึ้น รวมถึงการแก้ไขพระราชบัญญัติเงินตราให้เทียบเท่ากับมาตรฐานของธนาคารกลางทั่วโลก นอกจากนี้เพื่อเป็นการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ รัฐบาลจะเสนอแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุญาตให้มีการถือครองอย่างเสรีขึ้น รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281)

[หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 3](#)

[บันทึกแนวทางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย](#)

[ตารางเศรษฐกิจมหภาค](#)

[แผนการดำเนินงานต่างๆ](#)

[เป้าหมายด้านการเงิน](#)

[เป้าหมายด้านการคลัง](#)

[เป้าหมายภาคต่างประเทศ](#)

[สมมติฐานและอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้แผนฟื้นฟู](#)